רחל נתן קיסוס

Rachel Natan Kisos

עריכה לשונית וניקוד: יפעת זינגר, "נקודת מפנה"

זאבה לזר

עיצוב הכריכה: רייצ'ל נתן קיסוס

יש לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לשדר, לתרגם ולהפיץ כל חלק שהוא מספר זה לזכרו ולהנצחתו של אחי רס"ן יששכר נתן ז"ל, שנפל בעת מילוי תפקידו על הגנת ארץ ישראל ועם ישראל, במלחמת "חרבות ברזל" התשפ"ד

ספר זה הוא שירת אֵבֶל.

מקבץ של רגשות ותחושות, שחוויתי לראשונה כשהמוות הגיח בפתאומיות לחיי עם מותו של אחי הצעיר, רב-סרן יששכר נתן ז"ל, שנפל בקרב בצפון רצועת עזה, ביום ראשון, כ"ח במרחשוון התשפ"ד, 12 בנובמבר 2023, מלחמת "חרבות ברזל".
בן 28 בנופלו.

נקודת האל־חזור שבה הנשמה נפרדת מהגוף מעסיקה אותי מאז רבות. ברגע אחד נגלה בפניי עולם חדש ומסקרן, רוחני וכואב, שלא הייתי מודעת לקיומו ולצלליו.

אני מתמסרת לרגשות ומתרגמת אותם למילים שיוצאות ממני. אך כמו מעצמן, כל אחת בתורה.

ליבי החשוף והעדין בידכם.

אזהרת טריגר

התוכן שלפניכם עשוי להיות קשה לקריאה ולעורר
רגשות של עצב וכאב.
מטרתי אינה לסחוף אתכם לתוך מערבולת הרגשות
שלי, אלא לשתף עימכם את נקודת מבטי על האובדן
ועל הרגשות שמתלווים אליו.

אני ממליצה להקשיב לעצמכם תוך כדי קריאה ולשים
לב לרגשות שעולים בכם. תנו להם מקום להיות, או
מאידך, תנו להם לִפְנוֹת למקום אחר
אליו הם מבקשים ללכת.

*

צַעַר דָּפַק עַל חַדְרֵי לִבִּי

וְהַמִּלִּים פָּתְחוּ לוֹ אֶת הַדֶּלֶת

הבשורה

בְּאוֹתוֹ יוֹם רִאשׁוֹן
הָיִיתִי חֲנוּקָה.
כָּל הַסּוּפְשָׁבוּעַ הִרְגַּשְׁתִּי אוֹתְךָ,
הָאֱמֶת שֶׁהָיְתָה לִי תְּחוּשָׁה לֹא טוֹבָה.
הָיָה חָסֵר לִי אֲוִיר
אָז הָלַכְנוּ לְהֵרָגַע בַּיָּם
יָשַׁבְתִּי שָׁם עַל סַפְסָל
עָצַמְתִּי עֵינַיִם
הִתְרַכַּזְתִּי בְּרַעַשׁ הַגַּלִּים
פָּקַחְתִּי אוֹתָן לְרֶגַע
וְרָאִיתִי אֶת רוֹעֵי מְדַבֵּר בַּטֶּלֶפוֹן,
זוֹרֵק מִלִּים לָאֲוִיר.
הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וָשׁוֹב.
מַחְזִיק אֶת הָרֹאשׁ
גַּם אֶת הַלֵּב.
הִסְתַּכַּלְנוּ זֶה עַל זוֹ
הוּא הָיָה נִסְעָר
צָעַד כְּלַפַּי

בְּפֶה רוֹעֵד וּבְמַבָּט מֻשְׁפָּל
אָמַר לִי בְּקָצָרָה
עִם עֵינַיִם מְרַצְּדוֹת לְכָל כִּוּוּן
רַק לֹא אֵלַי.
"בּוֹאִי נָזוּז, צָרִיךְ לָלֶכֶת"
שָׁאַלְתִּי עִם מִי הוּא דִּבֵּר
הוּא עָנָה שֶׁזֶּה לֹא חָשׁוּב
"קֹדֶם בּוֹאִי לָאוֹטוֹ,
בּוֹאִי נָזוּז".
בְּתוֹךְ תּוֹכִי כְּבָר יָדַעְתִּי,
"הַנּוֹרָא מִכָּל" קָרָה.
אֲבָל רָצִיתִי לָתֵת לַבְּשׂוֹרָה
לְחַכּוֹת עוֹד דַּקָּה.
רֶגַע אַחֲרֵי בְּקַשְׁתִּי לָדַעַת שׁוּב.
רַק תַּגִּיד לִי עִם מִי דִּבַּרְתָּ,
מִישֶׁהוּ מֵהַמִּשְׁפָּחָה?
לֹא עָנִיתָ
וַאֲנִי לֹא הִמְשַׁכְתִּי לְלֶחֶץ
פָּשׁוּט צָעַדְתִּי עִם לֵב מְכֻוָּץ וְרַגְלַיִם כְּבֵדוֹת.
נִכְנַסְתִּי לָאוֹטוֹ

וְאַתָּה נִשְׁאַרְתָּ לַעֲמֹד בַּחוּץ.
הִסְתַּכַּלְנוּ זֶה עַל זוֹ
וְלֹא יָכֹלְתָּ עוֹד לְהַחֲזִיק
אָמַרְתָּ לִי מִתְיַפֵּחַ בִּבְכִי -
יִשָּׂשכָר
יִשָּׂשכָר נֶהֱרַג.
יִשָּׂשכָר נֶהֱרַג.
הִסְתַּכַּלְתִּי לְךָ בָּעֵינַיִם הָאֲדֻמּוֹת,
הַלֹּא מַאֲמִינוֹת.

יָדַעְתִּי.

וְאַתָּה חוֹזֵר שׁוּב,
מְוַדֵּא שֶׁשָּׁמַעְתִּי.

*

הַבְּשׂוֹרָה

הִיא טְרָאוּמָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ.

נִשְׁאֶרֶת בָּרֹאשׁ תְּקוּעָה,

סֶרֶט אֵימָה

בַּסְּצֶנָה הַכִּי קָשָׁה.

הָיִיתָ גּוּף

עַכְשָׁו אַתָּה שִׁיר,

זִכָּרוֹן בַּלֵּב

וּמַשְׁמָעוּת חֲדָשָׁה לִמְלָה יְשָׁנָה

גַּעְגּוּעַ.

הַיּוֹם

הַלְּהָבוֹת נִדְמוּ לִי כַּחֲרָבוֹת
חַדּוֹת וְשׁוֹרְפוֹת,
דּוֹקְרוֹת
אֶת לִבִּי
בּוֹגְדוֹת בֶּאֱמוּנָתִי.
עַד לֹא מְזֻמָּן,
עוֹד הָיִיתִי מִתְפַּלֶּלֶת וּמְבַקֶּשֶׁת
לִשְׁמִירָתְךָ.

וְהַיּוֹם
אֲנִי מִתְפַּלֶּלֶת לְעִלּוּי נִשְׁמָתְךָ.

טראומה

כְּמַעַט בְּכָל יוֹם מֵאָז הַחֵלָה הַמִּלְחָמָה,
מִשְׁפָּחָה חֲדָשָׁה עוֹרֶכֶת לְוָיָה.
כַּמָּה מְטַרָּף שֶׁזֶּה נִשְׁמָע
זוֹ הַמְּצִיאוּת בַּמְּדִינָה.
יוֹצֵא לִי מִדֵּי פַּעַם לִצְפּוֹת בַּחֲדָשׁוֹת
וַאֲנִי רוֹאָה הוֹרִים וְאַחִים מַסְפִּידִים,
וּמַשֶּׁהוּ בַּלֵּב שֶׁלִּי מַרְגִּישׁ כָּבוּי
כִּי מֵאָז שֶׁקִּבַּרְנוּ אוֹתְךָ נוֹלְדָה לָהּ מִין טְרָאוּמָה אֶצְלִי.
אֲנִי נִזְכֶּרֶת בַּלְּוָיָה שֶׁלְּךָ וּמִיָּד הַגּוּף שֶׁלִּי מִתְכַּוֵּץ
וְהַלֵּב נֶאֱטָם לָרֶגֶשׁ כְּדֵי לֹא לַחְוֹות יוֹתֵר כְּאֵב.
אֲנִי יוֹדַעַת עַכְשָׁו מָה הֵן עוֹבְרוֹת,
מִתְפָּרְקוֹת וּבוֹכוֹת עַל אָרוֹן מֵעֵץ
עָטוּף בְּדֶגֶל כָּחֹל לָבָן,
לוֹבְשׁוֹת שְׁחוֹרִים, עוֹשׂוֹת קְרִיעָה.
בָּרוּךְ דַּיָּן הָאֱמֶתוֹת
שֶׁקּוֹבְרוֹת אֶת יַלְדֵיהֶן הַרְבֵּה לִפְנֵי זְמַנָּם,
מְכַסּוֹת בְּחוֹל גּוּפוֹת סְפוּגוֹת בְּדָם.
וְאֵין תְּרֵפָה שֶׁתְּרַפֵּא,

וְאֵין מִלָּה שֶׁתְּנַחֵם,
הַכְּאֵב אוּלַי יֵלֵךְ וְיִתְעַמְעֵם
אֲבָל הַפֶּצַע לְעוֹלָם יִשָּׁאֵר.

*

רַבִּים נָפְלוּ בַּקְּרָב
לְמַעַן עָלָה שֶׁל זַיִת.
כַּנִּרְאֶה בִּשְׁבִיל שָׁלוֹם
דְּרוּשׁוֹת כְּנָפַיִם

חלומות

אֲנִי מַבִּיטָה עַל תְּמוּנָה שֶׁלְּךָ
וּקְצָת מַרְגִּישָׁה אַשְׁמָה,
גּוּפְךָ טָמוּן בָּאֲדָמָה
וַאֲנִי כָּאן
צוֹחֶקֶת מֵאֵיזֶה זִכָּרוֹן מִמְּךָ.
אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁאַתָּה אִתִּי,
בַּחֲלוֹמוֹת שֶׁלִּי אַתָּה מַמָּשׁ מוּחָשִׁי
וְזֶה קְצָת מֵקֵל, כְּמוֹ מְשַׁכֵּךְ כְּאֵבִים,
הַיְדִיעָה הַזּוֹ שֶׁאַתָּה אִתִּי בַּלֵּילוֹת.
מְבַקֵּר אוֹתִי בַּחֲלוֹמוֹת.

כּוֹכָב

כְּשֶׁאֲנִי מַבִּיטָה בַּכּוֹכָבִים
אֲנִי מְחַפֶּשֶׂת אֶת הָאֶחָד.
זֶה הַמּוּאָר בְּיוֹתֵר.
הַשָּׁקֵט בְּיוֹתֵר.
הַשָּׂמֵחַ בְּיוֹתֵר.
הֶעָנָו בְּיוֹתֵר.
זֶה שֶׁמֵּאִיר לַיְלָה אַחַר לַיְלָה,
בְּהַתְמָדָה וּבְנַחִישׁוּת,
הַכּוֹכָב הַיָּפֶה בְּיוֹתֵר בַּיְּקוּם,
אוֹתוֹ כּוֹכָב שֶׁנָּפַל
בְּשִׂיא תִּפְאַרְתּוֹ.

וּמְשַׁאֲלָתִי לֹא הִתְגַּשְּׁמָה.
אֱלוֹהִים רָצָה אַחֶרֶת
וְהֶחְזִיר אוֹתְךָ אֵלָיו
כְּדֵי שֶׁתָּאִיר מִלְמַעְלָה עַל כֻּלָּם

וְלֹא רַק עָלַי.

*

אֲנִי מַרְגִּישָׁה אֶת הַמֶּתַח הַזֶּה
בֵּין חַיִּים לְמָוֶת,
מִתְקַיֵּם בְּתוֹכִי.
הָרֶגַע הַזֶּה
בֵּין נְשִׁימָה לִנְשִׁימָה,
אֶת הַשְּׁנִיָּה הַזּוֹ שֶׁאֵין בָּהּ אֲוִיר.
אֶת הַדַּחַף לִחְיוֹת, לֶאֱהֹב,
יַחַד עִם הַקְּפָאוֹן שֶׁל חֲלָקֵי הַמֵּתִים.
הָרְגָשָׁה כָּזוֹ שֶׁל הִזְדַּהוּת עִם מוֹתֵךְ
מִצַּד אֶחָד,
וְנִסָּיוֹן לְהַחֲיוֹת אֶת מוֹתִי,
מִצַּד שֵׁנִי.

אתה איתי

אַתָּה אִתִּי בְּכָל רֶגַע.
אֲנִי מַרְגִּישָׁה אוֹתְךָ יוֹתֵר מִתָּמִיד,
נְשָׁמָה עִם נְשָׁמָה,
זֶה לֹא מַשֶּׁהוּ שְׁנִתָּן לְהַפְרִיד.
יֵשׁ בְּקָרִים בְּהִירִים
וְיֵשׁ לֵילוֹת חֲשׁוּכִים מְאוֹד
אֲבָל אֵלֶּה רַק רִגְעֵי אֵבֶל שֶׁחוֹלְפִים,
שֶׁמִּתְחַלְּפִים
בַּתְּמוּנָה שֶׁלְּךָ מְחַיֶּכֶת.
בְּזִכָּרוֹן עָמֹק וְצָרוּב.
נָכוֹן, לְהִתְקַשֵּׁר אֵלֶיךָ אֲנִי לֹא יְכוֹלָה
אֲבָל לִכְתֹּב אֲנִי תָּמִיד יְכוֹלָה.
אֵין לִי סָפֵק שֶׁתִּקָּרֵא.
אַתָּה אִישׁ שֶׁל סִפּוּרִים,
הֲרֵי הִשְׁאַרְתָּ אַחֲרֶיךָ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה מֵהֶם...
דְּבָרִים שֶׁלֹּא יָדַעְתִּי עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ,
אֲנִי יוֹדַעַת עָלֶיךָ בְּמוֹתְךָ.

במושב

בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִגַּעְתִּי לַמּוֹשָׁב,
אַחֲרֵי שֶׁאַתָּה עָזַבְתָּ בְּשִׁבְעָה בְּאוֹקְטוֹבֶר בִּפְזִיזוּת,
רָאִיתִי אֵיךְ הִשְׁאַרְתָּ אֶת הַנַּעֲלַיִם,
מַבִּיטוֹת זוֹ עַל זוֹ בְּעַצָּבוּת.
הֵן יָדְעוּ שֶׁלֹּא תִּנָּעַל אוֹתָן שׁוּב.
אַתָּה הָלַכְתָּ, הִשְׁאַרְתָּ הַכֹּל דּוֹמֵם מֵאָחוֹר.
הַבְּגָדִים שֶׁלְּךָ תְּלוּיִים כְּאִלּוּ עוֹד רֶגַע תַּחְזֹר,
הַמִּטָּה מֻצַּעַת
וְיֵשׁ עוֹד אֶת הָרֵיחַ שֶׁלְּךָ עַל הַכָּרִית.
וּבַמִּקְלַחַת, הַמַּגֶּבֶת מְחַכָּה לְחִבּוּק אַחֲרוֹן.

יָשַׁבְתִּי עִם שְׁלוֹמָה בַּמִּרְפֶּסֶת
וְהוּא סִפֵּר שֶׁפַּה הָיִיתֶם יוֹשְׁבִים בְּכָל שַׁבָּת בַּבֹּקֶר
וּבְמִגְרַשׁ הַכַּדּוּרְסַל הָיִיתָ מְשַׂחֵק כָּל שִׁשִּׁי
וּבַפִּנָּה כְּמוֹ אַנְדַּרְטָה, הַסַּפְסָל מֵעֵץ שֶׁבָּנִיתָ,
מַתְּנַת יוֹמוּלֶדֶת לְדוֹדָה יָפָה.

הַכֹּל כָּאן עָצַר מִלְּכֶת
וּבַמּוֹשָׁב מַרְגִּישִׁים אוֹתְךָ יוֹתֵר מִבְּכָל מָקוֹם,
הַכְּלָבִים כְּבָר לֹא אוֹתוֹ הַדָּבָר
הֵם לֹא מְבִינִים לָמָּה לוֹקֵחַ לְךָ
כָּל כָּךְ הַרְבֵּה זְמַן לַחְזוֹר.
זוֹ הָיְתָה מְשִׂימָה לֹא פְּשׁוּטָה עֲבוּרָם לִבְטֹחַ
הֵם נִקְשְׁרוּ אֵלֶיךָ בְּמְיֻחָד
וְעַכְשָׁו הֵם אִבְּדוּ שׁוּב אֶת הָאֱמוּן
הֵם נוֹבְחִים בְּקוֹל
מְקַוִּים שֶׁתִּשְׁמַע.
שֶׁתַּחְזוֹר.

*

בַּשַּׁבָּת הָאַחֲרוֹנָה שֶׁלְּךָ
אִמָּא הִרְגִּישָׁה מַמָּשׁ רַע.
הִיא לֹא מָצְאָה מְנוּחָה,
הַלֵּב שָׁלָהּ דָּפַק בְּקֶצֶב מְסַחְרֵר
וְהִיא חִפְּשָׂה עוֹד חוּט שֶׁיְקַשֵּׁר
בֵּינָהּ לְבֵין הַשֵּׁם.
הִיא הִתְפַּלְּלָה וּבָכְתָה
וּבִקְּשָׁה גַּם מֵאֲחֵרִים
שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ וְיבַקְּשׁוּ גַּם הֵם מֵאֱלֹהִים.

מֵהָרֵגַע שֶׁיָּדַעְנוּ שֶׁאַתָּה נִכְנָס לְעַזָּה
רָעַד לְכֻלָּנוּ הַלֵּב.
לִי הָיְתָה תְּחוּשָׁה קָשָׁה,
כָּזוֹ שֶׁקָּשֶׁה לְהַסְבִּיר בְּמִלִּים
מַשֶּׁהוּ בְּלִתִּי נִשְׁלָט, לֹא רָצוּנִי.
יְדִיעָה עֲמֻקָּה, בְּרוּרָה,
וְיַחַד אִתָּהּ
תְּחוּשָׁה שֶׁל חֹסֶר אוֹנִים.

בְּיוֹם שִׁשִּׁי כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי נֵרוֹת
הִדְלַקְתִּי גַּם נֵר נְשָׁמָה,
אָמַרְתִּי שֶׁזֶּה יִהְיֶה לִזְכוּת הַחַיָּלִים
שֶׁמְּחָרְפִים נַפְשָׁם בִּשְׁבִיל הַמְּדִינָה,
נִלְחָמִים עַל הַמּוֹלֶדֶת,
עַל הֲשָׁבַת הַחֲטוּפִים,
אֲבָל בִּשְׁבִילְךָ לֹא הִכְבַּרְתִּי בְּמִלִּים.
הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁגּוֹרָלְךָ חָתוּם
אַתָּה נִכְנַסְתָּ שָׁלֵם
וְיָצָאתָ יָרוּי.

הִבַּטְתִּי מֵהַפְּנָטָת בַּתְּמוּנָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁלְּךָ
מִיּוֹם חֲמִישִׁי,
בָּהּ חִבַּקְתָּ אֶת מֵנְדִי חָזָק.
נִרְאֵיתָ לִי בָּהּ כְּמוֹ מַלְאָךְ
וּכְשֶׁרָאִיתִי אוֹתָהּ הַלֵּב שֶׁלִּי נִמְחַץ,
וְהָיָה לִי קָשֶׁה לִנְשֹׁם,
זֶה הָיָה הַסִּימָן הָרִאשׁוֹן בִּשְׁבִילִי
שֶׁאַתָּה מֵעַזָּה,
כְּבָר לֹא תַּחְזֹר.

חיים

מֵאָז שֶׁהָלַכְתְּ
אֲנִי שׁוֹתֶלֶת וּמַשְׁקָה,
אֲנִי צְרִיכָה לִרְאוֹת חַיִים מוּל הָעֵינַיִם
אָז לָקַחְתִּי שְׁלִיטָה אֵלַי לַיָּדַיִם.

אחות

אָחוֹת שֶׁכּוּלָּה
שֶׁכֻּלָּהּ אֲבוּדָה.
מְבִינָה אֶת הָאַחֲרָיוּת,
נוֹשֵׂאת אֶת כֹּבֶד הַהַנְצָחָה,
אֲבָל לִפְעָמִים אֲנִי מַרְגִּישָׁה
שֶׁכָּל הַהִתְעַסְּקוּת בְּךָ,
רַק מַגְבִּירָה אֶת תְּחוּשַׁת הַהַחְמָצָה.
בְּכָל פַּעַם שֶׁאֲנִי שׁוֹמַעַת עָלַיִךְ עוֹד סִפּוּר
אוֹ מְקַבֶּלֶת הוֹדָעַת תַּנְחוּמִים
מֵעוֹד אָדָם שֶׁהִכִּיר אוֹתָךְ,
הַלֵּב שֶׁלִּי מִתְכַּוֵּץ כָּל כָּךְ חָזָק
שֶׁאֲנִי בְּטוּחָה שֶׁזֶּהוּ,
זוֹ הַפְּעִימָה הָאַחֲרוֹנָה.
רִגְעֵי הַמַּשְׁבֵּר
הָפְכוּ קָשִׁים יוֹתֵר
וַאֲנִי בִּלְמִידָה מַתְמֶדֶת.
קָמָה וְנוֹפֶלֶת.
מְחַזֶּקֶת אֲנָשִׁים שֶׁדּוֹאֲגִים לִשְׁלוֹמִי,

מְבַכָּה אֶת יְגוֹנִי
בֶּאֱמוּנָה
שֶׁעָשִׂיתָ שְׁלִיחוּתְךָ
בַּצּוּרָה הַכִי טוֹבָה.
אֵין יוֹתֵר טוֹב.
יוֹתֵר טוֹב מִזֶּה כְּבָר לֹא קַיָּם.

בְּדִיוּק כָּמוֹךָ.

אביב

הָיִיתִי חֹרֶף
חָשׁוּךְ וְכוֹאֵב,
רוֹעֵם, גָּשׁוּם וּמוּצָף.
עַכְשָׁו אֲנִי אָבִיב
יָמַי לֹא צָפוּיִים,
אֲנִי נָעָה יַחַד עִם הַשֶּׁמֶשׁ,
פַּעַם זוֹרַחַת וּפַעַם מִתְכַּסָּה,
פּוֹרַחַת פְּרִיחָה קְצָרָה.
עַד הַקַּיִץ, אָמַרְתִּי לְעַצְמִי
צַעַד צַעַד
עוֹנָה עוֹנָה.

עשרים ושמונה

יֵשׁ לִי תְּחוּשָׁה שֶׁהַזְּמַן עוֹבֵר לְאַט,
כְּמוֹ נִדְמֶה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מְחַכֶּה לְךָ שֶׁתַּחְזֹר.
אוֹ שֶׁאוּלַי אֲנִי מַשְׁלָה אֶת עַצְמִי
בְּתִקְוָה שֶׁהַזִּכָּרוֹן הָאַחֲרוֹן מִמְּךָ
יִשָּׁאֵר חַד וְקָפוּא עַד כַּמָּה שֶׁאֶפְשָׁר.
אֲנִי מְפַחֶדֶת שֶׁהַקּוֹל שֶׁלְּךָ
יֵלֵךְ וְיִתְעַמְעֵם בְּרֹאשִׁי,
וְגַם מֵהַמַּחְשָׁבָה שֶׁאֲנִי מְזַדַּקֶּנֶת
וְאַתָּה תִּשָּׁאֵר צָעִיר וְחָסוֹן,
מָלֵא בְּכָרִיזְמָה וּבְבִטָּחוֹן,
עִם הַחִיּוּךְ הַזֶּה שֶׁלְּךָ
שֶׁטוּתְנִיק שֶׁכָּזֶה,
בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה עַד מֵאָה וְעֶשְׂרִים.
צָעִיר לָנֶצַח,
כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים.

*

אֲנִי בּוֹחֶרֶת לֹא לְהִכָּנַע לַסֵּבֶל.
נוֹתֶנֶת לַמָּוֶת מָקוֹם בְּחַיַּי.
הַחַיִּים מְקַבְּלִים מַשְׁמָעוּת עֲמֻקָּה יוֹתֵר
כְּשֶׁהַמָּוֶת נוֹכֵחַ.

מזל

אִם גּוֹרָלְךָ הוּא לָמוּת בַּמִּלְחָמָה,
אֵיזֶה מַזָּל שֶׁאַתָּה כְּבָר
מֵת.
הַתְּחוּשָׁה הַזּוֹ, שֶׁל חֹסֶר הַנַּדָּאוּת,
הַצִּפִּיָּה הַמּוֹתַחַת לְאוֹת חַיִּים.
חֲרָדוֹת, פְּחָדִים,
תַּרְחִישִׁים הֲכִי נוֹרָאִיִּים
שֶׁתּוֹקְפִים שׁוּב וָשׁוּב.
וְשׁוּב לְהַפְרִיחַ הַכֹּל
לוֹמַר לְעַצְמִי בְּקוֹל,
תַּחְשְׁבִי טוֹב, הוּא גִּבּוֹר.
אֵין סִכּוּי, הוּא בָּטוּחַ יַחְזוֹר.

אִם הָיִיתָ צָרִיךְ לָמוּת בַּמִּלְחָמָה,
אֵיזֶה מַזָּל שֶׁאַתָּה כְּבָר
מֵת.
כָּכָה אֲנִי מַרְגִּישָׁה.
יְלָדִים שָׁם נִלְחָמִים כְּצֹאן לַטֶּבַח,

בְּתוֹךְ מִבְנִים מְמֻלְכָּדִים
נִכְנָסִים לַלֹּא נוֹדָע
בְּתוֹךְ פִּיר מְנָהָרָה,
וְאֶת הַכָּאוֹס חוֹתֵךְ כַּדּוּר תּוֹעֶה
מֵהֶחָבֵר מְמוּל,
קוֹטֵעַ חַיִּים שְׁלֵמִים
שֶׁל יֶלֶד בֶּן עֶשְׂרִים
שֶׁנִּלְחַם עַל אֲדָמָה סְפוּגָה בְּדָם.
חַיָּלִים בְּשִׂדֵּה הַקֶּרָב
מַקְרִיבִים עַצְמָם,
מִתְמַסְּרִים כְּמוֹ מַרְיוֹנֶטוֹת
לַפְּקֻדּוֹת
מֵאֲנָשִׁים מוּגָנִים,
שֶׁיּוֹשְׁבִים בָּאוֹלִימְפּוּס
וּמְשַׂחֲקִים בְּחוּטִים.

חי

בַּגַּן לָמַדְתִּי
חַי צוֹמֵחַ דּוֹמֵם.
הַיּוֹם אֲנִי יוֹדַעַת
שֶׁיֵּשׁ גַּם מֵת
שֶׁהוּא דּוֹמֵם צוֹמֵחַ
הֲכִי חַי שֶׁיֵּשׁ.

*

הַמְּצִיאוּת מַכָּה בִּי.
גַּלֵּי צוּנָאמִי אֵימְתָנִיִּים
מִתְקָרְבִים לִקְרָאתִי בְּעָצְמָה
פּוֹעֲרִים פֶּה גָּדוֹל
חוֹשְׂפִים שִׁנַּיִם חַדּוֹת
מְאַיְּמִים לִבְלֹעַ אוֹתִי לְתוֹכָם.

וְגַם אֲנִי כְּמוֹ הַיָּם,
דֶּגֶל שָׁחֹר, דֶּגֶל לָבָן.

הפעם הראשונה

עַכְשָׁו אֲנִי מַרְגִּישָׁה אֶת הָעֲיֵפוּת
וְאֶת הַגּוּף שֶׁלִּי חַלָּשׁ,
הִצְטַבְּרוּת שֶׁל הַתְּקוּפָה הָאַחֲרוֹנָה
מֵרֶגַע הַהוֹדָעָה
וְעַד הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁעָלִינוּ
לַקֶּבֶר.
עֲיֵפוּת מְלֻוָּה בְּחֻלְשָׁה וּבְתִשְׁישׁוּת,
הַרְגָּשָׁה שֶׁל הַחַיִּים בִּלְעָדֶיךָ.
כֻּלָּם הָלְכוּ,
נִשְׁאַרְנוּ אֲנַחְנוּ
עִם הַכְּאֵב
וְעִם נֶעֱלָם לָנֶצַח
בְּתוֹךְ הַמִּשְׁוָאָה הַמִּשְׁפַּחְתִּית שֶׁלָּנוּ.
הַחַיִּים קִבְּלוּ תַּפְנִית אַחֶרֶת,
אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים אֶת הָעֵרֶךְ
עַד שֶׁאֲנַחְנוּ מְאַבְּדִים.
כָּל הַשָּׁנִים חָשַׁבְתִּי
שֶׁאֲנִי הָעֹגֶן שֶׁלְּךָ.

הַיּוֹם אֲנִי מְבִינָה שֶׁהַהֵפֶךְ הוּא הַנָּכוֹן -
אַתָּה סָלַלְתָּ לִי אֶת הַדֶּרֶךְ,
אֲנִי מְגַלָּה מֵחָדָשׁ אֶת מַשְׁמָעוּת הַחַיִּים
דֶּרֶךְ מִלִּים.
בַּמָּקוֹם בּוֹ הֵן נִגְמְרוּ,
הִתְחַלְתִּי לִכְתֹּב.

אֶרֶץ טובה

אֶרֶץ אוֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ
אוֹכֶלֶת גִּבּוֹרֶיהָ
אוֹכֶלֶת אֶת טוֹבֶיהָ
אֶרֶץ שֶׁפֵּרוֹתֶיהָ מֵהַמְּשֻׁבָּחִים בָּעוֹלָם
כִּי אַדְמוֹתֶיהָ מְדֻשָּׁנוֹת מִדַּם בָּנֶיהָ.

מלון

יוֹם בְּמָלוֹן
קוֹמָה גְּבוֹהָה,
רוֹאִים מִפֹּה אֶת הַיָּם
כָּחֹל, צָלוּל, מָלוּחַ, שָׁטוּחַ.
הָאֹכֶל בַּבּוּפֶה מַרְגִּישׁ דָּלוּחַ,
יֵשׁ פֹּה מְפֻנָּים
אֲנִי רוֹאָה אוֹתָם אֲבוּדִים,
אוֹכְלִים רְגָשׁוֹת בְּכַמּוּיוֹת
מַעֲמִיסִים צַלָּחוֹת
בְּמָתוּקִים וּבְפַחְמֵימוֹת
מְחַפְּשִׂים נֶחָמָה וּבַיִת
לְבוּשִׁים בְּפִיגָ'מוֹת
חֶלְקָם גַּם עִם עֲקֵבִים
כֻּלָּם מְבֻלְבָּלִים
מְתֻסְכָּלִים.
צַפְצוּף הַמַּעֲלִית,
בֵּית הַקּוֹמוֹת
מְתֹאָם עִם קֶצֶב הַמַּחְשָׁבוֹת.

יֵשׁ מַשֶּׁהוּ בָּאֵבֶל הַלְאֻמִּי הַזֶּה
שֶׁעוֹזֵר לִי לְהִתְמוֹדֵד.
אֲנִי לֹא לְבַד בַּסְּחְרוּר,
אֲנִי לֹא הַיְחִידָה שֶׁחוֹוָה כְּרֶגַע אָבְדָן
וְגַם לֹא הַיְחִידָה שֶׁאֹבְדָה יָקָר.
כְּמְעַט לְכָל אָדָם בַּמְּדִינָה יֵשׁ קֶשֶׁר יָשִׁיר אוֹ עָקִיף
לְנִזְקֵי הַמִּלְחָמָה
הֵן בַּנֶּפֶשׁ
הֵן בַּגּוּף.

*

אֶפְשָׁר לוֹמַר

שֶׁאֲנַחְנוּ אֶת שֶׁלָּנוּ

הִקְרַבְנוּ,

קָבַרְנוּ.

תְּהֵה מְנוּחָתֵנוּ.

*

הָעֵינַיִם שֶׁלְּךָ.
כַּמָּה הֵן דּוֹמוֹת לְשֶׁלִּי.
וְגַם צֶבַע הָעוֹר,
הָאַף, הָאָזְנַיִם הַקְּטַנּוֹת,
אֲפִלּוּ הַוְרִידִים הַבּוֹלְטִים בַּיָּדַיִם
נִרְאִים כָּךְ גַּם אֶצְלִי,
בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁל אַבָּא.
אֲנִי מִסְתַּכֶּלֶת עָלַיִךְ מְחַיֶּכֶת לַמַּצְלֵמָה,
מְדַמְיֶנֶת שֶׁאֲנִי עוֹמֶדֶת מוּלֵךְ
וְתֵכֶף פָּנַי נֶעֱצָבוֹת.
נִדְקַרְתְּ מֵרְסִיס שֶׁעוֹד לֹא הִתְאַחָה בְּתוֹכִי
שׁוֹאֶלֶת אֶת עַצְמִי
אֲבָל בְּעָצָם אוֹתָךְ -
מִי הֶחֱזִיק לָךְ אֶת הַיָּד בְּאוֹתוֹ הָרֶגַע,
בְּאוֹתָהּ שְׁנִיָּה כְּשֶׁהַכַּדּוּר הַתּוֹעֶה פָּגַע בָּךְ,
כְּשֶׁהַמָּוֶת נִשֵּׁק אוֹתָךְ בַּמִּצַּח -
הַאִם פָּחַדְתְּ?
שָׁמַעְתְּ אֶת הָאָרֶץ צוֹעֶקֶת לָךְ לְהִשָּׁאֵר
וּבָחַרְתְּ בַּשָּׁמַיִם,

כִּי שָׁם מוּאָר.
בְּדִיוּק כְּמוֹ שֶׁאַתָּה
מְחַיֵּךְ בַּתְּמוּנָה.

*

בְּכָל יוֹם שֶׁעוֹבֵר
אֲנִי מְגַלָּה רֹבֶד נוֹסָף לַשִּׁכּוֹל.
הַיָּמִים שֶׁלִּי רְגִישִׁים,
וְגַם הַנָּחַת קְצָת אָבְדָה לָהּ
נִפְרָדָה מֵהָרוּחַ שֶׁעָלְתָה קוֹמָה.

"הַחַיִּים חֲזָקִים מֵהַכֹּל"
אֲנִי יוֹדַעַת,
אֲנִי חָשָׁה אוֹתָם עַל בְּשָׂרִי
וְעִם זֹאת,
אֲנִי רוֹצָה שֶׁיַּמְשִׁיכוּ לִזְכֹּר וּלְהַזְכִּיר
וְגַם לְהִתְיַחֵס אֵלַי בְּרַכּוּת
וּבְחֶמְלָה
כִּי לִבִּי אָמְנָם מֻסְתָּר,
מְכֻסֶּה בְּשִׂכְבוֹת שְׁכָבוֹת שֶׁל הַיּוֹם יוֹם,
אֲבָל אֶצְלִי עֲדַיִן שַׁבָּת.
אַל תַּבְדִּילוּ, תַּמְשִׁיכוּ לְקַדֵּשׁ
אֶת הַגִּבּוֹרִים שֶׁנָּפְלוּ עַל קִדֻּשַּׁת הָאֲדָמָה.
וְאוֹתִי הַקְּטַנָּה,

שֶׁלִּרְגָעִים רוֹצָה חִבּוּק
וְלִרְגָעִים פֶּשׁוּט רוֹצָה לִחְיוֹת
כְּאִלּוּ דָּבָר לֹא קָרָה.

*

בְּדִיּוּק כְּמוֹ הַטֶּבַע
יָמַי לֹא צָפוּיִים.
גַּם לְגֶשֶׁם מֵתֵר לְהָגִיחַ
כְּשֶׁהָעֲנָנִים צְרִיכִים
לִפְרֹק

*

אֵין לִי מֻשָּׂג
הֵיכָן אֶהְיֶה בְּעוֹד עֶשֶׂר שָׁנִים,
גַּם לֹא בְּעוֹד חָמֵשׁ,
וְלֹא בְּעוֹד יוֹמַיִם.
אֲפִלּוּ הָרֶגַע הַבָּא מוּעָד לְפֶרְעָנוּת
וְיָכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ בְּרֶגַע עִם הוֹדָעָה
שֶׁתָּעִיף אוֹתִי לַשָּׁמַיִם.
אוֹ לְהֶפֶךְ, לָרִצְפָּה.
מָה שֶׁאֲנִי כֵּן יוֹדַעַת
זֶה הֵיכָן אֲנִי רוֹצָה לִהְיוֹת,
וְעִם זֹאת
אֲנִי מַשְׁאִירָה מָקוֹם לִגְמִישׁוּת
וְחוֹר לְמַשַּׁב הָרוּחַ,
כִּי מָה שֶׁלָּמַדְתִּי
בְּצוּרָה בְּרוּטָלִית מְאוֹד, יֵשׁ לוֹמַר,
שֶׁלִּי - אֵין בֶּאֱמֶת מֻשָּׂג.
הַיּוֹם הוּא חַי
וּמָחָר כְּבָר לֹא
וְכָל שֶׁנּוֹתַר הוּא לְחַבֵּק אֶת הָרֶגַע הַזֶּה

בִּשְׁתֵּי יָדַיִם,
חָזָק חָזָק,
לִשְׁאֹף וְלִנְשֹׁף בְּצוּרָה יְזוּמָה
וְלֵהָנוֹת מֵהַדֶּרֶךְ,
לִרְאוֹת אֶת פִּלְאֵי הַבְּרִיאָה,
לִהְיוֹת עֵדָה לְנִסִּים
וְנִפְלָאוֹת.
הַחַיִּים הֵם עֲלִיּוֹת וּמוֹרָדוֹת,
תַּפְקִידִי הוּא לִשְׁמֹר עַל הַקַּרְקַע שֶׁלִּי מְדֻשָּׁנֶת,
לִהְיוֹת מוּכָנָה לִצְמִיחָה מַתְמֶדֶת.
מַזָּל שֶׁלֹּא הַכֹּל עוֹמֵד דֹּם לִרְצוֹנוֹתַי
וְשֶׁיֵּשׁ מִישֶׁהוּ גָּבוֹהַּ מִמֶּנִּי
שֶׁרוֹאֶה אֶת הַנִּסְתָּר מִפָּנַי.

*

כְּכָל שֶׁעוֹלֶה כּוֹחַ הָאוֹר
כּוֹחַ הַחֹשֶׁךְ גָּדֵל,
אָז אֲנִי נוֹתֶנֶת לְעַצְמִי לָנוּחַ בִּכְאֵב
כִּי אֲנִי יוֹדַעַת
שֶׁהַכּוֹחוֹת שֶׁפּוֹעֲלִים נֶגְדִּי,
גַּם הֵם לְטוֹבָתִי.

פרח מוגן

כַּלָּנִית
רָצָה בַּשְּׂדוֹת,
מְחַפֶּשֶׂת אֲדָמָה יְבֵשָׁה מִדְּמָעוֹת.
פּוֹתַחַת עָלַי בַּיָּמִים,
נִסְגֶּרֶת בַּלֵּילוֹת
כְּדֵי לְהָגֵן עַל לִבִּי הֶעָדִין
מְאוֹד.
הַחֹרֶף הַזֶּה קָשֶׁה לִי בְּמְיֻחָד.
מַזָּל שֶׁאֲנִי צֶמַח מוּגָן.
אוֹתִי, אָסוּר לִקְטֹף מֵהַגַּן.

פרופורציות

אָמְרוּ לִי כְּאֵב,
וַאֲנִי לְתֵמִי חָשַׁבְתִּי אִי־נוֹחוּת.
אוֹ כְּמוֹ שֶׁרוֹפְאַת הַיְלָדִים אָמְרָה לִי
"קְצָת לֹא נָעִים".

וְאָז,
לָמַדְתִּי פְּרוֹפּוֹרְצִיּוֹת.

*

נִסִּיתִי לְדַבֵּר עִם הַנְּשָׁמָה
שֶׁאַלְתִּי אוֹתָהּ לִשְׁלוֹמָהּ
וְהִיא בִּתְשׁוּבָה
שָׂמָה לִי מִכְחוֹל בַּיָּד
וְהוֹצִיאָה לִי מִלִּים מֵהַפֶּה

*

נְקֻדַּת צִיּוֹן, מְנוּחַת הַלּוֹחֲמִים.

בֵּית הֶעָלְמִין

יָפִים, צְעִירִים, חֲסוֹנִים

חַסְרֵי אוֹנִים.

גּוּפְכֶם שֶׁיּוֹדֵעַ כְּאֵב וְאִי־נוֹחוּת,

שֶׁמּוּכָן וְדָרוּךְ לְהִסְתַּעֵר בְּכָל תְּנָאֵי מֶזֶג אֲוִיר,

שָׁמוּט כָּעֵת בַּחוֹל.

אַתֶּם שׁוֹכְבִים בְּסֵדֶר מוֹפְתִי

כַּיָּאֶה לְחַיָּלִים.

שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת. רֹאשׁ לְעֶקֵב.

כָּאן אֵין דַּרְגוֹת כָּתֵף.

כֻּלָּם פֹּה קִבְּלוּ אֲרוֹנוֹת.

בַּמָּוֶת מִשְׁתַּוִּים.

*

מִלְחָמָה

סֶרֶט צָהֹב

כְּמוֹ אֵיזֶה טְרַנְד

מְחַכָּה שֶׁיַּעֲבֹר

מִתְפַּלֶּלֶת שֶׁיַּפְסִיקוּ לִפֹּל

תעודת סיום

הַיּוֹם הָלַכְתִּי לַמִּכְלָלָה שֶׁבָּהּ לָמַדְתָּ.
הִזְמִינוּ אוֹתָנוּ, "הַמִּשְׁפָּחוֹת הַשְּׁכוּלוֹת",
לְיוֹם זִכָּרוֹן.
וְאֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת,
שֶׁבְּמָקוֹם לְהַגִּיעַ לְטֶקֶס הַסִּיּוּם,
נִכְנַסְנוּ לִרְשִׁימָה שְׁחֹרָה עִם עוֹד 17 מִשְׁפָּחוֹת.
אַתָּה הָיִיתָ הַתַּלְמִיד ה-18 בְּמִסְפָּר שֶׁנָּפַל.

הָיָה מִפְגָּשׁ קָשֶׁה
אִגְּדוּ אוֹתָנוּ, קְבוּצָה שֶׁל אֲנָשִׁים
שֶׁחוֹלְקִים כְּאֵב עָצוּם,
כֻּלָּנוּ עִם עֵינַיִם אֲדֻמּוֹת וְלֵב שָׁבוּר,
יוֹשְׁבִים בְּחֶדֶר מְכֻבָּד
סְבִיב שֻׁלְחָן אָרֹךְ
נְצִיגֵי הַ-מִּשְׁפָּחוֹת,
עִם מַגָּשִׁים שֶׁל אֹכֶל וּפֵרוֹת
וּלְמִי בִּכְלָל יֵשׁ תֵּאָבוֹן

לְסֶנְדְּוִיץ' אוֹ קְרוּאָסוֹן.

וְדִבֵּר מַנְכַּ"ל הַמִּכְלָלָה,
וְדִבְּרָה מְנַהֶלֶת הַמְּכִינָה.
וְהַמִּלִּים נִכְנָסוֹת מֵאָזֶן אַחַת
וְיוֹצְאוֹת מֵהָאָזֶן הַשְּׁנִיָּה
כִּי אֲנִי עֲדַיִן לֹא מְעֻכֶּלֶת,
שֶׁאֶת תְּעוּדַת הַסִּיּוּם שֶׁלְּךְ אֲנִי זוֹ שֶׁמְּקַבֶּלֶת
וְלֹא אַתָּה.
הִגְדִּירוּ אוֹתְךָ "מְקֻרָה חָרִיג" -
קָצִין בָּכִיר שֶׁלָּמַד בִּישִׁיבָה
בְּלִי תְּעוּדַת בַּגְרוּת
וְגַם פֹּה סִיַּמְתָּ בְּהִצְטַיְּנוּת,
כָּבַשְׁתָּ אֶת הַצֶּוֶת
אַתָּה הֲכִי מְכֻלָּם
נִכְנַסְתָּ לָהֶם לַלֵּב.
הִרְגַּשְׁתִּי אֵיךְ הֵם מִסְתַּכְּלִים עָלַי
כְּמוֹ עַל רוּחַ רְפָאִים,
אָמְרוּ לִי כַּמָּה אֲנַחְנוּ דּוֹמִים,

סִפְּרוּ שֶׁהָיִיתָ חֲדוּר מַטָּרָה
וְצֶדֶק הָיָה כָּל עוֹלָמְךָ.

וְהִנֵּה נוֹסָפָה עוֹד תְּעוּדָה
לָאֹסֶף הַמְּפֹאָר.
וּמָה עוֹשִׂים עִם כָּל הַתְּעוּדוֹת הָאֵלֶּה בִּכְלָל.
זֶה רַק מַכְאִיב יוֹתֵר,
מְחַדֵּד אֶת הַהֶבֶנָה,
מָה יָכֹלְתָּ לִהְיוֹת
לְאָן עוֹד יָכֹלְתָּ לְהַגִּיעַ
וּבְעִקָּר,
שֶׁהָלַכְתָּ לָנוּ.

מֻקְדָּם מִדַּי.

*

כָּל כָּךְ הַרְבֵּה נוֹפְלִים,
הִפְסַקְתִּי כְּבָר לִסְפֹּר.
כְּכָל שֶׁעוֹבֵר הַזְּמַן,
הַנֶּחָמָה שֶׁמָּצָאתִי בָּאֵבֶל הַלְּאֻמִּי
מֵעוֹרֶרֶת בִּי פַּחַד
שֶׁאַתָּה פָּשׁוּט תִּשָּׁכַח, תֵּעָלֵם בֵּין כֻּלָּם.
יֵשׁ גְּבוּל לְכַמָּה אֶפְשָׁר לְהָכִיל.
הַכְּאֵב הַזֶּה שׁוֹחֵק,
גַּם לְסִפּוּרֵי גְּבוּרָה אֶפְשָׁר לְהִתְרַגֵּל.
אֲנִי מַרְגִּישָׁה צֹרֶךְ לְהִתְנַצֵּל
בִּפְנֵי הַמִּשְׁפָּחוֹת הַשַּׁכּוּלוֹת,
שֶׁמִּצְטָרְפוֹת לַמַּעְגָּל הַכִּי דּוֹקֵר שֶׁקַּיָּם.

אִם הָיוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתִי,
הָיִיתִי אוֹמֶרֶת שֶׁאֲנִי מַעֲדִיפָּה
מַעְגָּל מְצַמְצֵם
כָּזֶה שֶׁאֶזְכֹּר וְאַכִּיר כָּל חַיָּל שֶׁנָּפַל.
שֶׁאֵדַע לְשַׁיֵּךְ שֵׁם לִסְפּוּר,

שֶׁאוּכַל לְזַהוֹת אֶת הַהוֹרִים,

אֶת הָאַחִים,

אֲבָל זֶה רָחוֹק מֵהַמְּצִיאוּת שְׁנוֹת אוֹר

וּמַעֲמִיק אֶת הַכְּאֵב

לַחְשֹׁב שֶׁאַתָּה הוֹפֵךְ לִהְיוֹת עוֹד חַיָּל

שֶׁנָּפַל,

וַאֲנִי עוֹד אָחוֹת שַׁכּוּלָה.

וּבָא לִי שֶׁכֻּלָּם יֵדְעוּ כַּמָּה מְיֻחָד הָיִיתָ,

בְּכַמָּה לְבָבוֹת נָגַעְתָּ,

עַל הַמַּעְגָּלִים הַמְּגֻנָּנִים שֶׁהָיוּ לְךָ.

אָז אֲנִי פָּשׁוּט מִתְנַתֶּקֶת.

לֹא שׁוֹמַעַת חֲדָשׁוֹת.

אֲנִי צְרִיכָה לִשְׁמֹר עַל הַלֵּב שֶׁלִּי,

הוּא פּוֹעֵם עַכְשָׁו בִּפְעִימוֹת כְּפוּלוֹת.

אַחַת בִּשְׁבִילְךָ.

אַחַת בִּשְׁבִילִי.

הלב

מִזֶּה חֲצִי שָׁנָה
שֶׁעַל דֶּלֶת לִבִּי תָּלוּי הַשֶּׁלֶט
"תֶּכֶף אָשׁוּב".
הַדֹּפֶק תַּקִּין
הַדָּם זוֹרֵם
בַּחֲדָרִים חָשׁוּךְ
שְׁרִיר הַלֵּב מְכֻוָּץ וּמְמָאֵן לְהַרְפּוֹת.
אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהוּא זָקוּק לְחַמְצָן
אֲבָל הָאֲוִיר נִגְמַר לִי,
מֵאָז שֶׁאַתָּה לֹא כָּאן.

רוקדת

יֵשׁ לַשְׁכוֹל פָּנִים רַבּוֹת
רַק רָצִיתִי לְהַגִּיד שֶׁאֲנִי
גַּם עֲצוּבָה וְגַם שְׂמֵחָה
בּוֹ זְמַנִּית.
גַּם כּוֹעֶסֶת
וְגַם מְבִינָה
גַּם סוֹבְלָנִית
וְגַם קְצָרָה
גַּם וְגַם.
רוֹקֶדֶת מִין רִקּוּד דּוּאָלִי שֶׁכָּזֶה
עִם מְנָעַד רְגָשׁוֹת מִשְׁתַּנֶּה
אוּלַי יֵשׁ לָזֶה שֵׁם מִקְצוֹעִי,
אֲבָל אֲנִי מַרְגִּישָׁה
שֶׁזֹּאת הַהַגְדָּרָה שֶׁלִּי.

*

חֲבֵרִים שֶׁלְּךָ הָפְכוּ פִּתְאוֹם
לַמַּכָּרִים שֶׁלִּי
הֵם רוֹצִים לְהַרְגִּישׁ אוֹתְךָ,
דַּרְכִּי.
וַאֲנִי מְגַלָּה דַּרְכָּם
צַד חָדָשׁ בְּךָ.

הֵם מְחַבְּקִים אוֹתִי
אֲנִי מְחַבֶּקֶת אוֹתְךָ.

חזרה הביתה

הַמָּסָךְ בַּמָּטוֹס שָׁאַל אוֹתִי
"הַאִם בִּרְצוֹנֵךְ לָצֵאת מֵהַסֶּרֶט".
עָנִיתִי שֶׁכֵּן
וַאֲנִי עֲדַיִן נִמְצֵאת בְּאוֹתוֹ הַסֶּרֶט.

זריחה

כְּשֶׁשָּׁקַעְתִּי
גִּלִּיתִי אֶת הַזְּרִיחָה.
אֵיזֶה מַחֲזֶה מַדְהִים זֶה הָיָה.
וּמֵאָז אוֹתָהּ הַפַּעַם
אֲנִי נוֹתֶנֶת לְעַצְמִי
לִשְׁקֹעַ לְעִתִּים תְּכוּפוֹת.
זֶה לֹא נִקְרָא לִפֹּל
עִם כָּאֵלֶּה זְרִיחוֹת.

דמעות

פִּתְאוֹם נִהְיָה לִי אִישׁוּ עִם דְּמָעוֹת.
לִפְנֵי מִפְגָּשׁ עִם אֲנָשִׁים עוֹלִים הַחֲשָׁשׁוֹת:
מָה אִם תַּעֲלֶה בְּשִׂיחָה
וְחָלִילָה עֵינַי יִשָּׁאֲרוּ יְבֵשׁוֹת
וְגַם אִם אֲנַסֶּה בְּכָל כּוֹחִי לְהַזִּיל דְּמָעָה,
לֹא אַצְלִיחַ לִבְכּוֹת?
אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת לְסַפֵּר עָלֶיךָ בְּקֹר רוּחַ,
לְתָאֵר אוֹתְךָ
כַּמָּה אַתָּה יָקָר
וְכַמָּה אַתָּה חָסֵר,
כַּמָּה אִמָּא כּוֹאֶבֶת
וְאֵיזֶה גִּבּוֹר הָיִיתָ
וְעַל כָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת שֶׁהִצַּלְתָּ...

וּפָנַי חֲתוּמוֹת.

אֲנִי מַרְגִּישָׁה שֶׁאֲנִי צְרִיכָה לְרַגֵּשׁ

בִּרְגִישׁוּת,

לִשְׁמֹר עַל אִזּוּן.

לֹא יוֹתֵר מִדַּי, לֹא פָּחוֹת מִדַּי,

וְאוּלַי בְּעָצֶם שׁוֹאֲלִים עָלֶיךָ מִתּוֹךְ נִימוּס?

אוֹ שֶׁמָּא חַטְטָנוּת?

אֲנִי מְבִינָה אֶת הַקֹּשִׁי לְהָכִיל

אֲבָל "שֶׁלֹּא תֵּדְעוּ עוֹד צַעַר"

הוּא מִשְׁפָּט שָׁגוּר אַךְ לֹא הֶגְיוֹנִי בַּעֲלִיל.

צַעַר הוּא חֵלֶק מֵהַחַיִּים

בְּיִחוּד כָּאן,

בִּמְדִינָה שֶׁאַדְמוֹתֶיהָ סְפוּגוֹת בְּדָם

שֶׁל חַיָּלִים.

שֶׁהֵם אָבוֹת.

שֶׁהֵם בָּנִים.

שֶׁהֵם אַחִים.

וַאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת. כִּי עוֹד לֹא עִכַּלְתִּי.

אַךְ אִם לֹא אֶבְכֶּה אוּלַי יַחְשְׁבוּ בְּטָעוּת

שֶׁהִתְגַּבַּרְתִּי,

שֶׁהִמְשַׁכְתִּי הָלְאָה,
שֶׁהִשְׁלַמְתִּי עִם מוֹתֵךְ,
שֶׁזֶּה בְּסֵדֶר לְדַבֵּר אִתִּי עַל הָא וְעַל דָּא.

אֵיךְ אַסְבִּיר שֶׁהַדְּמָעוֹת מַטְבִּיעוֹת לִי אֶת הַלֵּב?
שֶׁהַדָּם שֶׁלִּי מָלוּחַ
וְעֵינַי עֲיֵפוֹת.
רַק הַכָּרִית שֶׁלִּי עֵדָה לְכַמּוּת הַדְּמָעוֹת
שֶׁהִיא מְכִילָה לַיְלָה אַחַר לַיְלָה,
סוֹפֶגֶת וְסוֹפַחַת אֵלֶיהָ בְּאַהֲבָה.

יֶשְׁנָן פְּעָמִים שֶׁחִבּוּק חָזָק וְאִלֵּם
מְמוֹטֵט אֶת סֶכֶר הַדְּמָעוֹת
וְיֵשׁ פְּעָמִים שֶׁאֲנִי מַצְלִיחָה לְסַפֵּר עָלַיִךְ
מִבְּלִי לִבְכּוֹת.
זֶה אַתָּה, שֶׁנּוֹתֵן לִי אֶת הַכּוֹחוֹת.

תָּבִין, הַסִּפּוּרִים עָלַיִךְ
מְחַזְּקִים אוֹתִי.

מְמַלְּאִים אוֹתִי בְּגַאֲוָה.

תִּרְאֶה מָה זֶּה,
אַתָּה מֵת
וְעַם יִשְׂרָאֵל חַי
בִּזְכוּתְךָ.

וַאֲנִי, לֹא תָּמִיד אֲנִי בּוֹכָה.

מקום

'בָּרוּךְ הַמַּבְדִּיל בֵּין חֹשֶׁךְ לְאוֹר'
אֲנִי אוֹמֶרֶת בְּכָל פַּעַם שֶׁאֲנִי עוֹבֶרֶת
בֵּין הַמַּחְשָׁבוֹת.
אֲנִי לִרְגָעִים עֲצוּבָה וְאָז מִתְעוֹדֶדֶת,
חֲצִי בְּאַשְׁמָה, רֶבַע בְּרִצּוּי וְרֶבַע כִּי אֵין בְּרֵרָה.
אֲנִי מַזְכִּירָה לְעַצְמִי לֹא לִשְׁקֹעַ עָמֹק
הֲרֵי אוֹמְרִים שֶׁטּוֹב לְךָ
וְזֶה מָה שֶׁחָשׁוּב.
אֲנִי אֶהְיֶה בְּסֵדֶר,
אֲנִי אֶתֵּן מָקוֹם לָעֶצֶב
וְלַשִּׂמְחָה,
אֲנִי אֶתֵּן מָקוֹם לַבֶּכִי
וְלַצְּחוֹק,
אֲנִי אֶתֵּן מָקוֹם לְאֵבֶל
וְלַהֲנָאָה.

"עֵת לְבַקֵּשׁ וְעֵת לְאַבֵּד

עֵת לִשְׁמוֹר וְעֵת לְהַשְׁלִיךְ".

*

לזכרו של רב-סרן נתי אלפסי

וְהַיּוֹם,
עוֹד חָבֵר שֶׁלְּךָ מֵת.
אֲנִי מְדַמְיֶנֶת אוֹתְךָ
מְחַכֶּה בְּשַׁעַר הַנְּשָׁמוֹת
כְּדֵי לִרְאוֹת תּוֹר מִי הַיּוֹם לַעֲלוֹת.
וְהִנֵּה אַתָּה רוֹאֶה אוֹתוֹ בָּא,
קֶצֶת עָצוּב בִּשְׁבִילוֹ
וְשָׂמֵחַ בִּשְׁבִילְךָ.
אַתֶּם כְּבָר כַּמּוּת נִכְבֶּדֶת,
עוֹשִׂים שָׁם לְמַעְלָה יְשִׁיבָה
סְבִיב שֻׁלְחָן אָרֹךְ.
נְשָׁמוֹת נְשָׁמוֹת
בַּסְּעוּדָה הָאַחֲרוֹנָה
מַעֲלִים זִכְרוֹנוֹת, חֲוָיוֹת
נוֹתְנִים חִבּוּק אַחֲרוֹן
אוֹמְרִים מִלּוֹת פְּרִידָה.

כָּל אֶחָד בְּתוֹרוֹ אוֹמֵר

מָה הוּא הָיָה עוֹשֶׂה אַחֶרֶת

בַּגִּלְגּוּל הַבָּא.

הֱיוּ שָׁלוֹם,

שׁוֹמְרֵי הַמּוֹלֶדֶת.

ייעוד

אֲנַחְנוּ מַעֲבִירִים אֶת הַחַיִּים
בְּחִפּוּשׂ אַחַר הַיִּעוּד,
רוֹצִים לְהַגְשִׁים אֶת עַצְמֵנוּ
לְמַמֵּשׁ אֶת הַפּוֹטֶנְצְיָאל שֶׁבָּנוּ
בְּעוֹד שֶׁיֵּשׁ נְשָׁמוֹת,
שֶׁהַיִּעוּד שֶׁלָּהֶן
הוּא פָּשׁוּט לָמוּת
כְּדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ נוּכַל לִחְיוֹת
וּלְהַגְשִׁים
בִּזְכוּתָן.

זמן ועת

בִּקַּשְׁתִּי מֵהַכְּאֵב לְרַגַּע לְהַעֲמִיד פָּנִים
וְאָז הַגַּלִּים בִּקְּשׁוּ לִהְיוֹת אֲוִיר
וְהָרוּחַ רָצְתָה לַחֲוֹות אֲדָמָה
וְהַשָּׁמַיִם אֶת הָאֵשׁ
פִּתְאוֹם כָּל הַטֶּבַע הִתְעָרְעֵר.

גַּם לַטֶּבַע, כְּמוֹ לָרְגָשׁוֹת
יֵשׁ חֻקִּים.

וְיֵשׁ זְמַן
וְיֵשׁ עֵת.

גוף

הַמַּעְבָּר הַחַד בֵּין
הַחַיִּים
לַמָּוֶת
הוּא קָשֶׁה עַד בְּלִתִּי נִתְפָּס.
גּוּף שֶׁעַד לִפְנֵי רֶגַע הָיָה מָלֵא חַיִּים
וְהַחַיִּים הָיוּ מְלֵאִים בּוֹ,
נִזְרָק כְּמוֹ אֶבֶן לְתוֹךְ בּוֹר,
נֶחְבָּט בְּחָזְקָה בַּחוֹל,
מִתְכַּסֶּה בַּאֲדָמָה לַחָה,
חֲשׂוּכָה, בּוֹדְדָה,
הוֹפֵךְ מָזוֹן לְזוֹחֲלִים.

וְאִמָּא שֶׁקָּשֶׁה לָהּ לְהָכִיל
שֶׁאַתָּה לְבַד.
שֶׁאֵין לְךָ קוֹל לְהַשְׁמִיעַ
וַאֲוִיר לִנְשֹׁם
וְגַם אִם הָיָה,

אֵין אֹזֶן שֶׁתִּשְׁמַע
וְעַיִן שֶׁתִּרְאֶה.

הַגּוּף הַטָּהוֹר הַזֶּה שֶׁנִּבְרָא בְּתוֹכָהּ
שֶׁהָיָה הַכֹּל בִּשְׁבִילָהּ
שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת בְּכָל מְאוֹדָהּ
הָפַךְ לְאֶבֶן עִם שֵׁם.

וּבְכָל פַּעַם שֶׁהִיא מַגִּיעָה לְבַקֵּר,
הִיא מְחַבֶּקֶת אוֹתָךְ
עִם אֶבֶן קְטַנָּה
שֶׁהִיא מוֹצֵאת בְּאֹרַח פֶּלֶא
תָּמִיד סְבִיבֵךְ.
כְּמוֹ נְדָמָה שֶׁמִּתְחַת לָאֲדָמָה
יֶשְׁנוֹ מִפְעָל לְאַבָּנִים קְטַנּוֹת,
שֶׁלֹּא יֶחְסַר לַמְּבַקְּרִים שֶׁבָּאִים
כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ גַּם הֵם
לְחַבֵּק אֶתְכֶם.
אֶבֶן לְאֶבֶן

לֵב לְלֵב.

ליקוי חמה

הַיּוֹם בּוֹ נוֹדַע לִי עַל מוֹתְךָ
הוּא הַיּוֹם בּוֹ לִבִּי חָוָה לָרִאשׁוֹנָה לִקּוּי חַמָּה.
אוֹרְךָ הַגָּדוֹל
כִּסָּה
אֶת אוֹרוֹ הַגָּדוֹל
שֶׁל אֱלֹהִים.

זמן

הַזְּמַן לֹא עוֹצֵר.
הוּא מֻגְדָּר וְקָבוּעַ
הוּא מְחֻיָּב לַיּוֹם וְלַלַּיְלָה
הוּא מְחֻיָּב לְעוֹנוֹת הַשָּׁנָה.
הַזְּמַן, הוּא הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה.
פִּתְאוֹם אֲנִי מְבִינָה
אֶת סוֹדוֹ הֶעָמֹק וְהַמָּתוֹק.
זְמַן,
אֵין בִּיכָלְתּוֹ לְשַׁנּוֹת אֶת טִבְעוֹ
אוֹ אֶת תַּפְקִידוֹ.
הוּא נוֹעַד כְּדֵי לְכַפּוֹת עָלֵינוּ
חַגִּים וּשְׂמָחוֹת.
וְלִי כָּל שֶׁנִּשְׁאָר הוּא לְהֵעָנוֹת.
הַכֹּל צָפוּי לַזְּמַן
וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה
לִי.

יום הזיכרון

הַיּוֹם הַזֶּה
מִתְקָרֵב אֵלַי בְּצַעֲדֵי עֲנָק,
מְאַיֵּם לִבְלֹעַ אוֹתִי לְתוֹכוֹ.
הַיּוֹם הַזֶּה,
שֶׁכָּל חַיַּי זָכַרְתִּי
אֲבָל לֹא בְּחֶבֶל הַטַּבּוּר,
מִתְהַדֵּק וְנִכְרָךְ
סְבִיבִי.

שתי דקות

מֵאָה וְעֶשְׂרִים שְׁנִיּוֹת
צָפִירַת זִכָּרוֹן
יוֹם תְּרוּעַת הַלֵּב.
שְׁתֵּי דַּקּוֹת שֶׁלֵּב יְהוּדִי
עוֹמֵד דּוֹמֵם
וַאֲנִי עוֹמֶדֶת גַּם,
וְלִבִּי מְאַיֵּם לִפְרֹץ אֶת כְּלוּב רֵאוֹתַי,
לְקַפֵּץ בְּקֶצֶב הַשְּׁנִיּוֹת
עַל הָאֲדָמָה הָעֲצוּבָה
הָרְווּיָה מִדָּם וּמִדְמָעוֹת מְלוּחוֹת.
צְפִירָה שֶׁנִּשְׁמַעַת בְּאוֹזְנַי
מִזֶּה חֲצִי שָׁנָה,
מֵאָז אוֹתוֹ כַּדּוּר,
שֶׁהִפְרִיד
אֶת הַגּוּף שֶׁלְּךָ מֵהַנְּשָׁמָה.

*

כְּשֶׁיְּצָאתָ לַמִּלְחָמָה,

הַאִם תֵּאָרְתָּ לְעַצְמְךָ

שֶׁבְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן נְקַבֵּל אִגֶּרֶת

וְסִכַּת יִזְכֹּר לְדַשׁ הַבֶּגֶד,

תְּמוּנָה שֶׁלְּךָ מְחַיֵּךְ תּוֹפִיעַ בְּמַצֶּגֶת

מְלֻוָּה בְּשִׁיר עָצוּב,

וּבְכִי חֲרִישִׁי יִשְׁבֹּר אֶת דְּמָמַת הַקָּהָל הַכָּאוּב.

כְּשֶׁיְּצָאתָ לַמִּלְחָמָה

הַאִם עָבְרָה בְּךָ הַמַּחְשָׁבָה

שֶׁהָאֲדָמָה שֶׁעָלֶיהָ אַתָּה נִלְחָם

תִּבְכֶּה עָלֶיךָ גַּם.

פֶּרַח דַּם הַמַּכַּבִּים הָאָדֹם

יִצְמַח בּוֹהֵק וְגֵאֶה.

בַּמָּקוֹם בּוֹ נָפַלְתָּ

דָּמְךָ לֹא יִדְהֶה.

יִזְכֹּר

יום העצמאות

הַיּוֹם בְּמְיֻחָד הוֹדִיתִי לַשֶּׁמֶשׁ שֶׁשָּׁקְעָה,
שֶׁהִבְדִּילָה בֵּין הַקֹּדֶשׁ לַחֹל.
הַיּוֹם בְּמְיֻחָד הִרְגַּשְׁתִּי צֹרֶךְ
לָשִׂים לֵב יוֹתֵר לַנְּשִׁימָה.
בִּשְׁבִילִי זֶה לֹא רַק יוֹם הַזִּכָּרוֹן
זֶה כְּבָר מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁמוֹנָה יוֹם.
הַמַּעֲבָר הַחַד מִתְבַּקֵּשׁ,
יִין וְיַאנְג
קֹר וְחֹם
חֹשֶׁךְ וְאוֹר.
מָוֶת הוּא עָצוּב וְכוֹאֵב
וּבְעִקָּר הַרְבֵּה גַּעֲגוּעַ,
אֲבָל תִּקְוָה -
הִיא הֶכְרֵחִית.
אָז הַיּוֹם הַזֶּה הוּא
דּוּ־קֻטְבִי
אֲבָל כָּךְ בְּעֶצֶם מַרְגִּישׁ

כָּל יוֹם עֲבוּרִי.

יום הולדת עצוב

הִיא סוֹפֶרֶת לְךָ אֶת הַשָּׁנִים
אֲבָל הַזְּמַן נֶעֱצַר לָהּ עַל עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה וַחֲצִי לְעוֹלָמִים
הִיא בְּעַצְמָהּ לֹא יוֹדַעַת אֵיךְ חוֹגְגִים
יוֹם הֻלֶּדֶת לְמַלְאַךְ.

אִמָּא שֶׁשָּׁכְלָה אֶת בִּנָּהּ
רַחְמָהּ זוֹעֵק מִתּוֹכָהּ.
הִיא עוֹד זוֹכֶרֶת אוֹתְךָ בּוֹעֵט,
אוֹמֵר אֶת הַמִּלָּה הָרִאשׁוֹנָה,
וְהִנֵּה אַתָּה, עִם כְּנָפַיִם וְהִלָּה
הִשְׁאַרְתָּ אוֹתָהּ מֵאָחוֹר
כּוֹאֶבֶת, חֲסֵרָה.
אָז אוּלַי תַּגִּיד אַתָּה
אֵיךְ אֶפְשָׁר לְנַחֵם אוֹתָהּ
בְּיוֹם הֻלַּדְתֵּךְ.

*

כְּשֶׁהָאוֹר נִשְׁבָּר יוֹצֵאת הַקֶּשֶׁת.

כָּךְ גַּם אֲנִי,

מִתּוֹךְ הַשֶּׁבֶר אֵצֵא מְחֻזֶּקֶת

שבור

עַד לֹא מִזְמַן
הַכֹּל הָיָה שָׁלֵם,
עָמַד יַצִּיב בַּמָּקוֹם.
וְאָז עָזַבְתְּ אֶת הַגּוּף
פָּרַסְתְּ כְּנָפַיִם,
עַפְתְּ לְךְ לְעוֹלָם הַמַּלְאָכִים
אַתָּה יַחַד עִם הַחֶבְרֶ'ה הַטּוֹבִים.

הַכֹּל הָיָה שָׁלֵם
עַד לֹא מִזְמַן.
רַק הַמּוּבָן מֵאֵלָיו הַזֶּה,
הָיָה שָׁבוּר.

*

אֱלוֹהִים נָתַן לְךָ חַיִּים קְצָרִים.

אֲנִי רוֹצָה לָתֵת לְךָ

חַיֵּי נֶצַח.

לָכֵן אֲנִי כּוֹתֶבֶת.